

Yapay zekâ yetkinliği olmayana diploma YOK!

Popüler Türk müziğinde yetmişli yıllara damgasını vuran üç tane önemli kadın şarkı sözü yazarı var. Fikret Şeneş, Çiğdem Talu ve Ülkü Aker. Üçü de müzik tarihine damgasını vuran şarkılara imza atmıştır. Önce Çiğdem gitti, sonra Fikret en sonunda geçen hafta Ülkü aramızdan ayrıldı.

Yapay zekâ yetkinliği olmayana diploma YOK!

Yapay zekâ her geçen gün popülerliğini arttırıyor artık tüm sektörlerde burnunu sokmuş durumda. Öylesine geliyor ki bir insanın bir haftada yapacağı bir işi o bir saatten az bir sürede yapıyor. Peki yapay zekâ eğitimi ne durumda?

Kimisi yapay zekâyı çok seviyor ve çok destekliyor kimisi ise yapay zekânın adeta düşmanı yapay zekâyı savaşıyor.

Benim gözümde en zavallı durumda olanlar yapay zekâyı savaşıyor insanlar. Bazı meslek grupları özellikle telif konusunda yapay zekâyı karşı savaşıyor.

Mesela arama motoru Google yeni bir hizmete başladı. Aradığınız kelime ile ilgili arama sonuçlarını vermeden önce arama motorunun kendi geliştirdiği yapay zekâ modu o aranan kelime hakkında bilgiler sunuyor sonrasında link içeren haberleri göstermeye başladı. Bu özellikle haber medyasından çok eleştirildi çünkü insanlar en yukarıda gözükken Google AI bilgileri görüp altta sıralanan linkleri tıklamaya başladı. Bu tartışmalar alevlenirken bir baktım geçtiğimiz günlerde Google bir güncelleme yaparak AI mode adında bir yeni sekme geliştirdi ve kendi yapay zekâyıyla derlediği haberleri en solda farklı bir menüde de vermeye başladı. Böylece yapay zekâ ile haber medyası arasındaki tartışma şimdilik en azından büyümeden tatlıya bağlandı gibi. Yapay zekâyı karşı mücadele eden bir diğer sektör de sanat sektörü. Özellikle müzik endüstrisi büyük bir panik içine girmiş ve yapay zekâyı karşı bir telif savaşı başlatmanın yollarını araştırıyor. Özetle yapay zekâ inanılmaz bir biçimde insanoğlunun hayatına girmiş durumda.

zımlarına yatırım yapmamları. Bir akademisyenin de kendi kendine en azından kendi alanı ve yapay zekâ ile ilgili birkaç yazılıma abone olması için para lazım. Çok düşük maaşlarla çalışan akademisyenlerden bir de gidip bu yazılımlara abone olmaları bekleyemeyiz. Onun için bu konuda üniversitelerin gerekli yazılımları satın alarak bunları hem akademisyenlerine hem de öğrencilerine açmaları gerekiyor. Mesela sağlık, müzik, mühendislik, matematik, hukuk ve daha pek çok alanda aktif kullanılan spesifik yapay zekâ yazılımları var bunların eğitimini verilmesi gerekiyor ki gençler sektöre girdiklerinde o alanda turist kalmassın.

Yapay zekâ eğitimi konusunda ikinci atılımı MEF üniversitesi yaptı. Aslında MEF üniversitesi yapay zekâyı ilk kullanan üniversite oldu. Daha pandemi dönemindeyken insanların Chat GPT'nin ne olduğunu bile bilmediği dönemlerde ders programlarına Chat GPT dersi koydu hemen ardından kampüsünde bir AI Cafe açtı ve öğrencilerinin yapay zekâ yazılımlarını deneme imkanı tanıdı.

Tüm bunlar yaşanırken MEF üniversitesi Türk yüksek eğitim dünyasında devrim niteliğinde bir ilke imza attı ve 2026-2027 Akademik Yılından itibaren üniversiteye kayıt yaptıran tüm lisans öğrencileri için "Yapay Zekâ Yetkinliği"ni mezuniyet koşulu haline getirdi. Bu hareket yapay zekânın ne kadar önemli olduğunu ve yapay zekâ ile kavga etmek yerine yapay zekâ ile dost olmanın ne kadar önemli olduğunu gösteren bir hareket oldu.

YAPAY ZEKÂYA İLK ÖNEM VEREN ÜNİVERSİTE

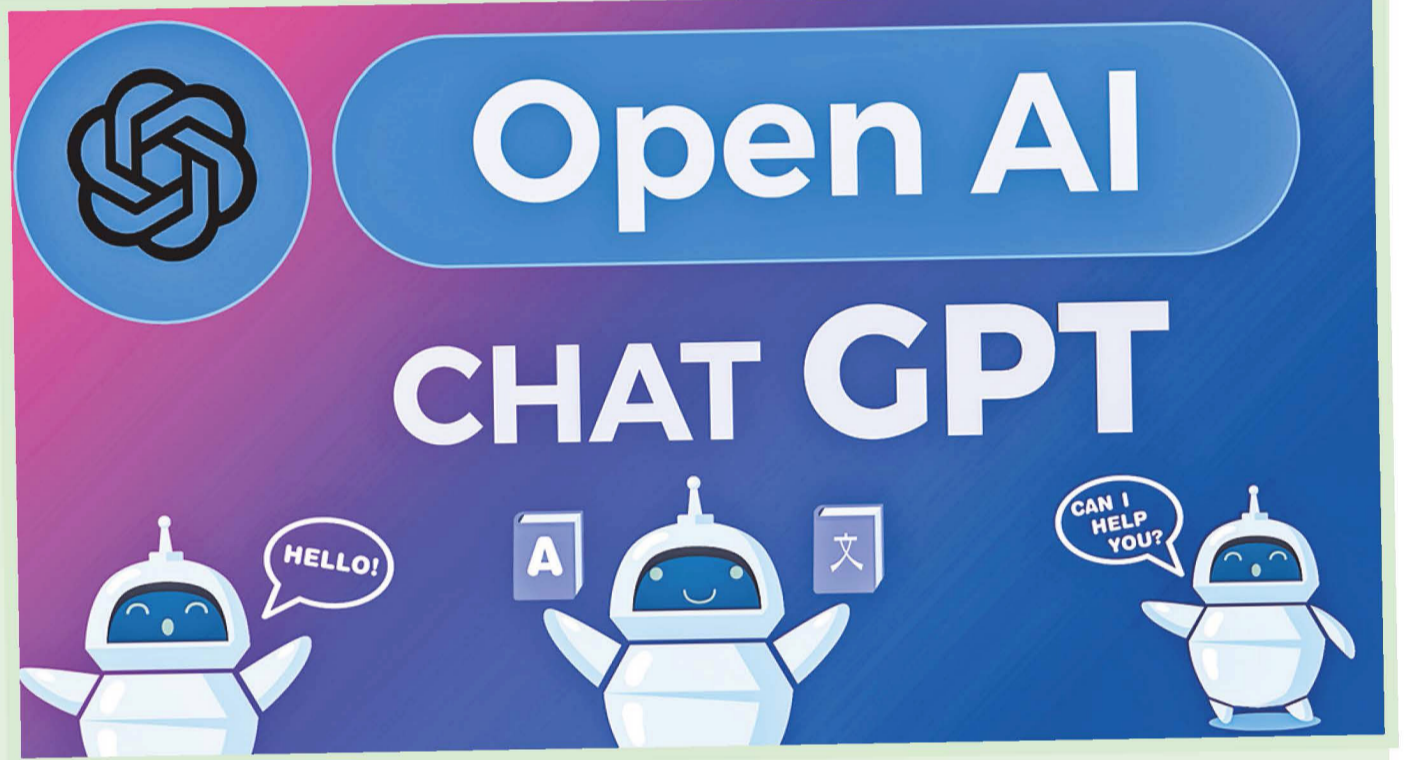
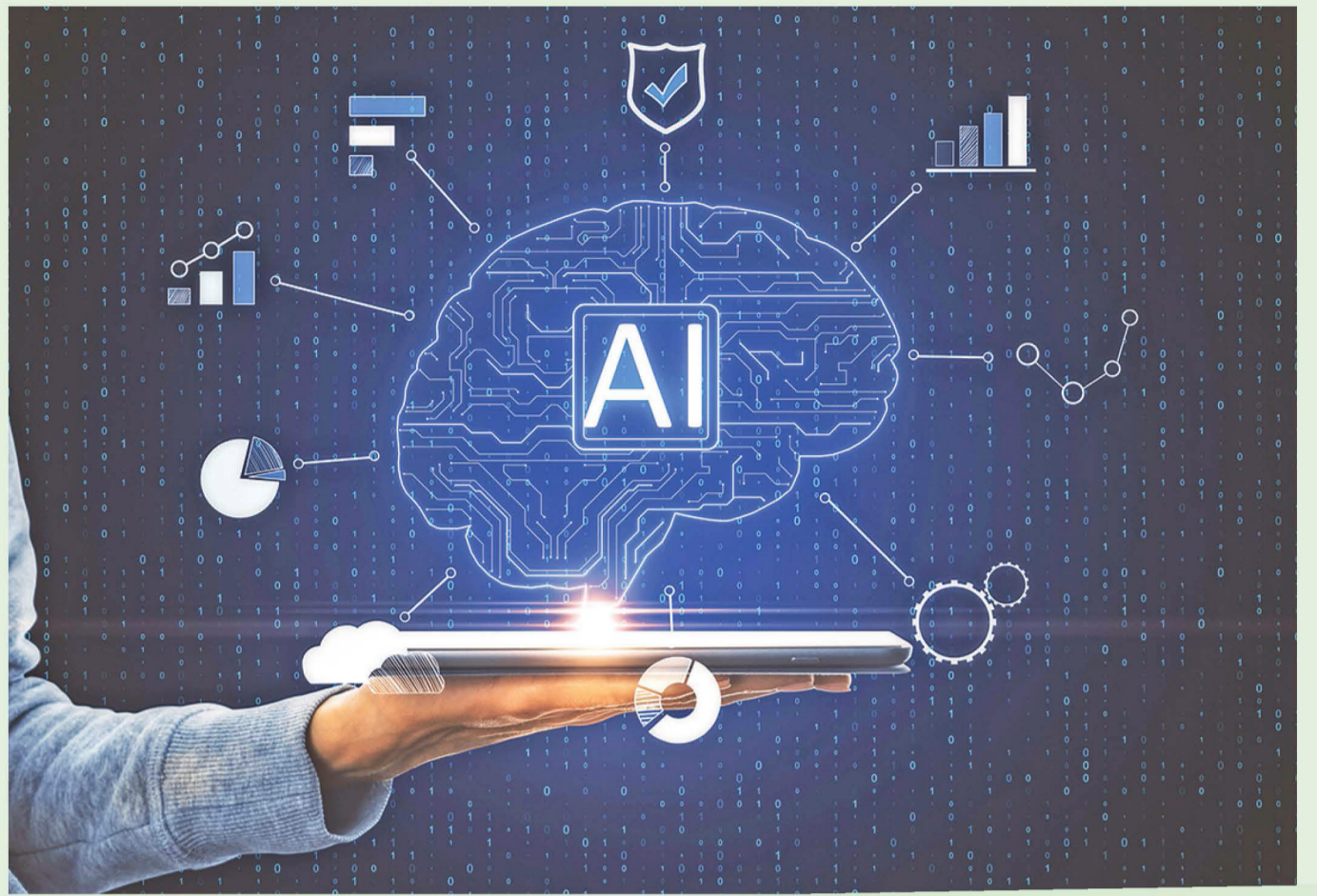
MEF üniversitesi rektörü Prof. Dr. Muhammed Şahin bunu "MEF Üniversitesi'nde yapay zekânın eğitime entegrasyonu" olarak tanımladı. Peki bu ne anlama geliyor? Bunun Türkçesi şu anlama geliyor: Yapay zekâ hakkında temel de olsa bazı bilgileri öğrenmeye diploma yok! Yüzde yüz desteklediğim bir uygulama. Öyle ver parayı al diplomayı devri artık kapanmalı. Öğrenciler ve anaları babaları artık paranın yanında bilgi de vererek mezun olmalı.

Yani alanında alması gereken bilgileri de öğrendiğini kanıtlayacak böyle mezun olacak. Keşke YÖK bunu emsal olarak görsün ve gelecekte tüm üniversitelere uygulasa. Şu an için bu tüm üniversitelere uygulanamaz tabii çünkü az önce de söylediğim Türkiye'de daha yapay zekânın ne olduğunu bilmeyen ve hatta yapay zekâyı kabul etmeyen var ancak gelecekte inşallah bu sorunlar biter ve bu uygulama tüm Türkiye'de uygulanır.

Belki konu dışı ama benim bir hayalim daha var. Üniversitelerden mezuniyet koşulu olarak yapay zekâ yetkinliğinin yanında yabancı dil bilme zorunluluğu da getirilmeli. Yani dil bilmeyen lisans diploması alamaz. Öğrencinin dil yetkinliğini de döndürücü yıl sonunda üniversiteler kendileri yapacakları sınavla belirlesin işi ÖSYM'nin o egoist dil sınavlarına bırakmasın. Neyse bu da başka bir hayal. Dönelim konumuza.

YAPAY ZEKÂ YETKİNLİĞİ NASIL UYGULANACAK?

Peki MEF Üniversitesi "yapay zekâ yetkinliğini" mezuniyet koşulu olarak nasıl uygulayacak? Üniversite ve rektörü Şahin bunu şu söz-

lerle açıkladı: "Bu karar doğrultusunda, Öğrenme ve Öğretme Uygulama ve Araştırma Merkezimiz (CELT) ile MEF Yapay Zekâ Araştırma ve Yetkinlik Belgeleme Uygulama ve Araştırma Merkezimiz üniversite genelinde önemli bir rol üstlenecek. Her iki merkez de bölümlerin kendi ve genel yapay zekâ öğrenme yetkinliklerini ve kriterlerini geliştirmelerine, yapay zekâ becerilerine yönelik ölçme-değerlendirme sistemlerini oluşturmalarına ve yapay zekâ entegrasyonunu sistematik biçimde planlamalarına danışmanlık sağlayacak. Ayrıca tüm personele yönelik çalıştaylar ve seminerler düzenleyerek bu süreci destekleyecek."

Aslında riskli bir karar yani halk ağzıyla yürek isteyen bir karar. Yapay Zekâ yetkinliğini bir koşul olarak koyarsan ona göre de yapay zekâ eğitimi vermen gerekecek. Peki üniversite bu konuda nasıl bir plan yaptı? "Yapay Zekâ Yetkinliği"nin mezuniyet koşulu olması kapsamında:

● Öğrencilerin yapay zekâ yetkinliği gelecek yıldan itibaren her yıl ölçülecek ve dört seviyede belgelendirilecek.

● Değerlendirmenin yaklaşık yüzde 20'si genel yapay zekâ okuyuzarlığını, yüzde 80'i ise öğrencinin kendi bölümüne özgü derinlemesine yapay zekâ uygulama becerilerini kapsayacak.

● Önümüzdeki dönemden itibaren bölümler kendi yapay zekâ yetkinlik kriterlerini ve yapay zekâ ders paketlerini oluşturacak.

● Yapay zekâ ders paketindeki tüm dersleri tamamlayan öğrencilere ayrıca mikro kredilendirme sertifikası verilecek.

● Mezuniyet aşamasında da öğrencilere ulaştıkları seviyeyi gösteren resmi bir "Yapay Zekâ Yetkinlik Belgesi" verilecek.

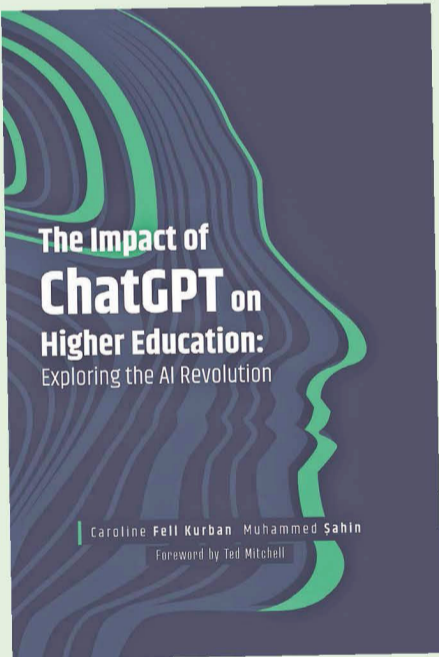
● TUSİAD iş birliğiyle, TUSİAD'a üye iş dünyasının yapay zekâ eğitimi için "İşte Yapay Zekâ" eğitim setini hazırladı ve Temmuz 2025'te TUSİAD, üyelerinin kullanımına sundu. Aynı projenin "Hukuk ve Yapay Zekâ" uygulaması üzerinde de çalışmalara başladı.

● 2025'te Türkiye'de bir ilk olarak MEF Yapay Zekâ Araştırma ve Yetkinlik Belgeleme Uygulama ve Araştırma Merkezi'ni kurdu.

● 2025'te Türkiye'de bir ilk olarak MEF Yapay Zekâ Araştırma ve Yetkinlik Belgeleme Uygulama ve Araştırma Merkezi'ni kurdu.

● 2025'te Türkiye'de bir ilk olarak MEF Yapay Zekâ Araştırma ve Yetkinlik Belgeleme Uygulama ve Araştırma Merkezi'ni kurdu.

● 2025'te Türkiye'de bir ilk olarak MEF Yapay Zekâ Araştırma ve Yetkinlik Belgeleme Uygulama ve Araştırma Merkezi'ni kurdu.

EĞİTİM DÜNYASINDA DURUM NE?

Eğitim dünyasında da özellikle dünyada yapay zekâ ile ilgili epey çalışma yapılıyor. Yapay zekâ eğitimi en düşük yaş seviyesine düşürme ve temel eğitim başta olmak üzere yapay zekâ ile ilgili pek çok uygulama üzerinde çalışılıyor. Türkiye'de bu konuda pek matah bir şey yapılıyor mu deseniz yapılmıyor diyeceğim. Benim gördüğüm iki uygulama var ülkemizde. Birini YÖK yaptı diğerini ise MEF Üniversitesi. YÖK yapay zekâ mühendisliği eğitim programlarının kontenjanlarını arttırdı ve bu konuda gençlerin yüksek öğretimlerinde yapay zekâ eğitimi almaları ve uzmanlaşması konusunda ilk adımları attı. Bu konuda yapılacak çok şey var ama YÖK'ün de bu konudan eli kolu bağlı çünkü Türkiye'de akademisyenler yapay zekâyı sadece bir söz öbeği olarak biliyorlar. Ne yapay zekâ yazılımlarını biliyorlar ne de bu konuda bir bilgiye sahipler. Sektörler yapay zekâ konusunda akademinin kat ve kat önünde. Ancak şunu da söylemek isterim akademisyenlerin yapay zekâdan habersiz olmalarının en büyük nedeni üniversitelerin ARGE eksikliği ve ARGE çalışmalarında yapay zekâ ya-

MEF Üniversitesi'nden Türkiye'nin ilk Yapay Zekâ Yetkinlik Belgeleme Modeli

MEF Üniversitesi, yapay zekâ alanındaki stratejik vizyonunu bir adım daha ileriye taşıyarak, Yapay Zekâ Araştırma ve Yetkinlik Belgeleme Merkezi'ni kurdu ve Türkiye'de ilk defa bu merkezde uygulanacak olan Yapay Zekâ Yetkinlik Belgeleme Modeli'ni (YZ-YOM) geliştirdi.

Modelin tasarımı, Türkiye'de yapay zekâ alanında öncü akademisyenlerden biri olan Prof. Dr. Muhittin Gökmen liderliğinde yürütüldü.

Prof. Dr. Muhittin Gökmen
Rektör Yardımcısı

MEF ÜNİVERSİTESİNİN YAPAY ZEKÂ KULLANIM K.M. TAŞLARI:

● 2017'den bu yana yapay zekâ destekli uyarlanabilir öğrenme platformlarındaki referans ders kitaplarını satın alarak öğrencilerine ücretsiz sundu. Türkiye'de başka hiçbir üniversite bu platformları satın alıp öğrencilerinin ve hocalarının kullanımına sunmuyor.

● 2019'dan beri tüm öğrencilerine LinkedIn Learning, edX ve Coursera üzerinden yılda en az 400 ders ücretsiz erişim sağladı ve alınan dersler için kredi verdi.

● 2021'de tüm bölümlere uygun "Yapay Zekâ Yan Dal Programını" açtı.

● 2023'te Yapay Zekâ Odaklı Teknoloji Merkezini kurdu. 2024'te KOSGEB desteğini aldı.

● Flipped Learning modeli ni yapay zekâ ile entegre etti ve her dönem başında akademisyenle-

ri güncel tutmak için yapay zekâ ile ders tasarımı çalıştayları düzenledi.

● 2023 Bahar döneminde Mastering AI Chatbots dersini açtı.

● 2024'te Türkiye'de ve dünyada ilk örneklerden biri olan AI Café uygulamasını hayata geçirdi. Lisanslı yapay zekâ araçlarına kampüs genelinde erişim sağladı.

● Türkiye'de üniversite düzeyinde yayımlanan ilk kapsamlı Yapay Zekâ Politika Belgesi'ni 2024 yılında yayımladı ve yapay zekâ uygulamalarını yasaklamak yer-

ne doğru ve etik kullanımını teşvik eden bir yaklaşım benimsedi.

● Yapay zekânın yükseköğretim alanında uygulamalarını anlatan ve sonuçlarını ortaya koyan "ChatGPT'nin Yükseköğretime Etkisi: Yapay Zekâ Devrimini Keşfetmek" adlı kitap 2024'te İngiltere'de yayımlandı kitap 2025'te Çinceye çevrildi.

● TUSİAD iş birliğiyle, TUSİAD'a üye iş dünyasının yapay zekâ eğitimi için "İşte Yapay Zekâ" eğitim setini hazırladı ve Temmuz 2025'te TUSİAD, üyelerinin kullanımına sundu. Aynı projenin "Hukuk ve Yapay Zekâ" uygulaması üzerinde de çalışmalara başladı.

● 2025'te Türkiye'de bir ilk olarak MEF Yapay Zekâ Araştırma ve Yetkinlik Belgeleme Uygulama ve Araştırma Merkezi'ni kurdu.

● 2025'te Türkiye'de bir ilk olarak MEF Yapay Zekâ Araştırma ve Yetkinlik Belgeleme Uygulama ve Araştırma Merkezi'ni kurdu.

● 2025'te Türkiye'de bir ilk olarak MEF Yapay Zekâ Araştırma ve Yetkinlik Belgeleme Uygulama ve Araştırma Merkezi'ni kurdu.